

Guía Fácil

Protocolo de prevención
e actuación fronte ao acoso
sexual e o acoso por razón
de sexo, orientación sexual
e identidade de xénero
da Universidade de Santiago
de Compostela

A que lle chamamos acoso sexual, por razón de sexo, por orientación sexual ou por identidade de xénero?

ACOSO SEXUAL

É todo comportamento verbal, non verbal ou físico, non desexado, de índole sexual, realizado co propósito ou efecto de atentar contra a dignidade dunha persoa, en particular cando se crea unha contorna intimidatoria, hostil, degradante, humillante ou ofensiva.

ACOSO POR RAZÓN DE SEXO

É todo comportamento non desexado realizado en función do sexo dunha persoa, co propósito ou o efecto de atentar contra a súa dignidade e de crear unha contorna intimidatoria, hostil, degradante, humillante ou ofensiva.

O ACOSO POR ORIENTACIÓN SEXUAL OU IDENTIDADE DE XÉNERO

É todo comportamento que, en función da orientación sexual ou identidade de xénero dunha persoa, persiga atentar contra a súa dignidade e/ou crear unha contorna intimidatoria, hostil, degradante, humillante, ofensiva ou segregadora.

Estou sendo vítima de acoso sexual, por razón de sexo, por orientación sexual ou por identidade de xénero?

ES VÍTIMA DE ACOSO SEXUAL SE OUTRA PERSOA:

- Fai chistes, bromas ou observacións sobre cuestións da túa vida privada sexual
- Invade o teu espazo físico
- Che di piropos
- Fai xestos lascivos dirixidos a ti
- Che fai caricias ou tocamentos non desexados
- Intenta establecer unha relación sentimental contigo
- Te suborna para obter favores sexuais a cambio de beneficios laborais ou académicos
- Te obriga a ter relacións sexuais que non son consentidas
- Te agride sexualmente con forza física
- Te ameaza por non cooperar sexualmente

ES VÍTIMA DE ACOSO POR RAZÓN DE SEXO SE OUTRA PERSOA:

- Te trata diferente por ser muller ou por ser un home considerado pouco masculino
- Ignora as túas achegas, comentarios ou accións
- Ten unha actitude paternalista, que se explica polo teu xénero
- Te menospreza academicamente por ser muller ou por ser un home considerado pouco masculino
- Te ridiculiza polo teu xénero
- Fai xestos ou comentarios despectivos que se explica polo teu xénero
- Te obriga a asumir tarefas menos visibles ou menos estimulantes

ES VÍTIMA DE ACOSO POR ORIENTACIÓN SEXUAL OU POR IDENTIDADE DE XÉNERO SE OUTRA PERSOA

- ☹ Fai chistes homófobos
- ☹ Te trata de maneira ofensiva pola túa orientación sexual ou identidade de xénero
- ☹ Che asigna tarefas académicas en base a prexuízos, con menos visibilidade pública
- ☹ Te agride psicoloxicamente ou fisicamente
- ☹ Se nega a nomearte co pronome co que te identificas
- ☹ Non se refire a ti polo teu nome escollido
- ☹ Fai comentarios transfobos ou intérfobos

Que podoo facer se estou nalgunha das situacións nomeadas anteriormente ou se sei dalgunha persoa que as sufra?

Podes botar man do Protocolo de actuación contra o acoso por cuestión de xénero da USC.

Dende xullo de 2016 a USC dispón deste Protocolo, que busca facer da Universidade un espazo seguro e nace cos obxectivos de:

INFORMAR, FORMAR E SENSIBILIZAR A TODA A COMUNIDADE UNIVERSITARIA.

ESTABLECER UN PROCEDEMENTO ÁXIL E EFICAZ PARA ACTUAR CON GARANTÍAS NOS CASOS DE ACOSO.

A quen protexe este Protocolo e cal é o seu ámbito de actuación?

O protocolo cobre as situacións de acoso que sofre calquera dos seguintes colectivos:

Alumnado

Persoal docente e investigador (PDI)

Persoal investigador en formación

Persoal contratado para o desenvolvemento de actividades de investigación científica ou técnica

Persoal de administración e servizos (PAS)

Calquera persoa que desenvolva o seu traballo no ámbito da USC (sexa autónoma ou por conta allea)

Aplicarase o protocolo cando esas condutas se produzan en calquera centro da USC ou nun espazo físico ou virtual inscrito no seu ámbito organizativo e funcional

---

Quen pode denunciar?

Pode denunciar a persoa afectada ou a persoa que a representa (con apoderamento de actuación).

Tamén pode denunciar unha terceira persoa que non terá a condición de parte no procedemento.

Como podo poñer unha denuncia?

A denuncia deberá realizarse por escrito e incluíra unha descrición dos feitos denunciados, coa identificación da persoa denunciante e da denunciada.

Presentarase por rexistro, a través da Sede Electrónica da USC ou por calquera dos medios previstos na lexislación reguladora do procedemento administrativo.

A denuncia garante a confidencialidade e intimidade?

A denuncia garante a confidencialidade e a intimidade das partes.

Toda persoa que teña competencia nas distintas fases do procedemento está obrigada a gardar segredo e protexer os expedientes tramitados.

De igual maneira, toda persoa que teña competencia nas distintas fases do procedemento está obrigada a actuar respectando a dignidade, honor e demais dereitos fundamentais das partes.

Que pasa a partir da presentación da denuncia?

A denuncia farase chegar á Comisión do Protocolo, que nun prazo de sete días valorará os feitos e decidirá se a denuncia se admite como acoso ou non.

Quen forma parte da Comisión?

A Comisión íntegra 5 persoas designadas polo Consello de Goberno, por proposta do reitor ou reitora, pertencentes a PDI, PAS ou alumnado, con coñecementos en materia de acoso sexual, por razón de sexo, por orientación sexual ou por identidade de xénero.

Que ocorre se a denuncia non é admitida como acoso?

A Comisión pode declarar a inexistencia de acoso pola falta de probas abondas ou porque os feitos non merezan o cualificativo de acoso sexual ou de acoso por razón de sexo, orientación sexual ou identidade de xénero.

Neste caso a devandita declaración da Comisión irá acompañada dunha proposta de arquivo de actuacións remitida ao reitor ou reitora, quen ditará resolución que esgotará a vía administrativa, agás os recursos potestativo ou de reposición.

Se a denuncia é admitida como acoso, como me protexerá o Protocolo?

A Oficina de Igualdade de Xénero e, no seu caso, a Comisión poderán propoñer a adopción de medidas cautelares se estiman que existe un risco grave e inmediato para a integridade física ou psíquica da vítima e tramitaranse de xeito urxente.

EXEMPLOS DE MEDIDAS CAUTELARES:

TRASLADO TEMPORAL DE POSTO DE TRABAJO.

CAMBIOS DE GRUPO DOCENTE.

MODIFICACIÓN E ADAPTACIÓN DO ENCARGO DOCENTE.

DISPENSA RELATIVA Á ASISTENCIA A CLASE Á PERSOA QUE PRESENTOU UNHA DENUNCIA POR ACOSO "SEMPRE QUE ELA O CONSIDERE MÁIS ADECUADO PARA A SÚA SAÚDE".

Cales son os pasos e prazos do Protocolo e até onde chega o seu ámbito de actuación?

No caso de declaración de inexistencia de acoso o paso será o arquivo da denuncia, que porá fin ao procedemento.

A declaración de existencia ou inexistencia de acoso é o último paso onde pode chegar o Protocolo: a partir de aquí pónense en marcha os mecanismos propios da Universidade. Coa maior brevidade posible, o reitor ou a reitora tomará a decisión sobre a posible apertura de expediente disciplinario ou a remisión do caso ao Ministerio Fiscal.

No caso de apertura de expediente disciplinario, será tramitado consonte a normativa aplicable en función da condición de estudante, PAS ou PDI da persoa denunciada. De apreciarse a comisión da infracción, rematará coa imposición por resolución reitoral da sanción correspondente.

No caso de remisión do caso ao Ministerio Fiscal, ata o remate do proceso xudicial non poderá tomarse decisión ningunha sobre a apertura dun expediente disciplinario.

✓ PASOS E PRAZOS

